

Ми визначили, що звільнення від відбування покарання – відмова держави в особі суду від повного або часткового застосування до засудженого примусу, покарання за скоєння злочину, яка ґрунтується на впевненості суду в можливості перевиховання й виправлення його без повного чи часткового покарання.

Матеріально – правовою підставою застосування інституту давності в кримінальному праві вважається строк впливу значного проміжку часу та повної або часткової втрати суспільної небезпечної особи.

Що стосується початкового моменту, з якого починається сплив строку давності за довготривалими злочинами то ми вважаємо що поки об'єкту злочину – громадським відносинам, які охороняються кримінальним законом заподіюється шкода не може ставитися питання про початок закінчення строків давності. Тому слід визначити, що момент з якого починає нараховуватися строк давності, виникає тоді, коли припиняються громадсько – небезпечні посягання на об'єкт злочину.

Перебіг зазначених у законі строків давності, як правило, є підставою обов'язкового звільнення від кримінальної відповідальності, яке має здійснюватись незалежно від розсуду суду.

Вивчення даного питання і понині є дуже актуальним оскільки воно ще не до кінця досліджене і ще не всі питання мають неоднозначні відповіді.

Побережна О.О.

курсант 2 курсу ФПФПМГБ

ННПФПМГБВВ НАВС

Науковий керівник:

Пашковська М.В., к.ю.н.,

старший науковий співробітник

наукової лабораторії з проблем

громадської безпеки

ННПФПМГБВВ НАВС

ОСОБЛИВОСТІ РЕОРГАНІЗАЦІЇ СПЕЦІАЛЬНОГО ПІДРОЗДІЛУ МІЛІЦІЇ ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ „БЕРКУТ”

Необхідність у створенні спеціалізованих підрозділів з охорони громадської безпеки продиктовано не лише політичною обстановкою в країні, але й вкрай напруженою криміногенною ситуацією, що пов'язано з розпадом Радянського Союзу.

Виходячи з вищезазначеного, підрозділ внутрішніх справ спеціального призначення “Беркут” був створений як ОМОН (Загін мобільний особливого призначення) на базі Міністерства внутрішніх справ УРСР Указом Верховної Ради УРСР від 5 грудня 1988 року. Перші загони ОМОН були створені в жовтні 1988 року, коли вищим керівництвом СРСР був ухвалений курс на

дезінтеграцію, і почала наростати нестабільність у суспільстві, що загрожувало масовими заворушеннями.

Наказом МВС України від 16 січня 1992 року № 1 було реорганізовано підрозділ в полк міліції швидкого реагування “Беркут” УВС м. Києва, який фактично сформувався як боєдатний підрозділ на початку 1993 року.

Підрозділ міліції особливого призначення при обласних управліннях МВС України було створено з метою забезпечення охорони громадського порядку у місцях зі складною кримінальною ситуацією, під час проведення масових заходів, затримання особливо небезпечних озброєних злочинців, звільнення заручників.

Правовий статус підрозділу міліції особливого призначення «Беркут» було закріплено наказом від 18 травня 2004 року № 529. «Про затвердження положення про підрозділ міліції особливого призначення «Беркут». На ствердження народного депутата України Г. Москаля, даний підрозділ знаходився поза межами правового поля, оскільки не пройшов відповідної реєстрації у Мінюсті.

Отже, для усунення даної прогалини в законодавстві, Міністерством внутрішніх справ України 24 жовтня 2013 року було видано наказ № 1011 “Про затвердження Положення про спеціальний підрозділ міліції громадської безпеки “Беркут”, який 11 січня 2014 року було зареєстровано в Мін’юсті та 21 січня 2014 року набув чинності. Станом на січень 2014 року їхня чисельність становила близько 4000 осіб.

Відповідно до частини першої статті 7 Закону України „Про міліцію” спеціальний підрозділ міліції громадської безпеки „Беркут” є підрозділом міліції особливого призначення, який належить до структури міліції громадської безпеки та є структурним підрозділом головних управлінь, управлінь МВС України в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі.

Основними завдання підрозділу є:

- забезпечення громадського порядку на об’єктах і територіях, які мають особливе народногосподарське значення;
- забезпечення особистої безпеки громадян, захист їх прав і свобод, законних інтересів;
- запобігання правопорушенням та їх припинення;
- охорона і забезпечення громадського порядку;
- виявлення кримінальних правопорушень.
- участь у проведенні заходів, спрямованих на розшук і затримання осіб, які підозрюються в скоєнні кримінальних правопорушень, озброєних та інших злочинців, які становлять суспільну небезпеку, звільнення заручників, припинення терористичних актів.

Підрозділ під час виконання покладених на нього завдань взаємодіє зі службами, підрозділами органів внутрішніх справ, внутрішніх військ МВС України, центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, громадськими формуваннями з охорони

громадського порядку та державного кордону, а також засобами масової інформації.

За даними досліджень Центру Разумкова, проведених у березні 2013 року, рівень довіри до міліції становить близько 9,2%. У той же час 54% не довіряють міліції повністю. Особливо критичне ставлення у громадян до підрозділу «Беркут», назва якого у пересічного українця в нинішніх умовах прирівнюється до "лайливого слова". За його розформування виступають 35,6% громадян.

Так, Народна Рада України (члени президії В. Кличко, О. Тягнибок, А. Яценюк) 27 січня 2014 року постановила:

1. Визнати спеціальний підрозділ МВС „Беркут“ злочинною організацією, члени якого постійно порушували українське законодавство і були причетні до цинічних злочинів проти власного народу.

2. Ліквідувати спеціальний підрозділ МВС „Беркут“ як такий, що знаходиться поза законодавством України.

3. Закликати бійців і командирів „Беркуту“, які не були помічені у злочинах проти прав і свобод громадян, скласти зброю і перейти на сторону українського народу.

4. Оголосити їм амністію і гарантувати особисту безпеку.

18 лютого 2014 року у столиці України на підступах до місцевого парламенту – Верховної Ради, відбулась кривава сутичка між прихильниками євроінтеграції та “Беркутом”. Було застосовано вогнепальну зброю. За офіційними даними МОЗ, у ході бойових дій в центрі Києва і деяких регіонах України 18-20 лютого загинули понад 100 осіб, серед яких протестувальники та силовики.

Соціологічною службою Центру Разумкова у грудні 2013 року проведено опитування "Чи потрібно розформувати "Беркут"?", "за" проголосували більше 40%, "проти" – більше 39%. Фактично порівну, але при цьому ідею про ліквідацію спецназу підтримали більше 50% жителів Центрального і Західного регіонів України. Не підтримав таку ініціативу Східний регіон.

26 лютого 2014 року на брифінгу в МВС України було оприлюднено причину ліквідації підрозділу – повна дискредитація перед Українським народом. Так, близько 4 тисяч працівників спецпідрозділу негайно виводяться в розпорядження кадрових підрозділів. Керівникам територіальних управлінь внутрішніх справ доручено провести атестацію працівників спецпідрозділу з метою прийняття рішення щодо їх подальшої служби в органах внутрішніх справ. Цей процес має завершитися за 10-15 днів. Також зазначено про створення нового підрозділу, який буде призначено для виконання завдань щодо забезпечення громадської безпеки.

З метою оптимізації структури та вдосконалення діяльності органів і підрозділів Міністерства внутрішніх справ було ліквідовано спеціальні підрозділи міліції громадської безпеки „Беркут” головних управлінь, управлінь МВС України в Автономній Республіці Крим, областях, містах

Києві та Севастополі відповідним наказом МВС України від 25 лютого 2014 року № 144.

Нині в структурі МВС України створюються нові підрозділи з числа колишніх переатестованих співробітників розформованого спецпідрозділу «Беркут».

Особливої уваги заслуговує досвід УМВС України в Тернопільській області, із залучення до складу атестаційної комісії представників громадськості – комендант Самооборони Майдану Тернопільщини І. Ковалик, отець І. Гуня, голова Тернопільської міської організації Української Спілки ветеранів Афганістану Р. Храпцьо, голова профспілки атестованих працівників ОВС в Тернопільській області Я. Романюк, колишній командир спецпідрозділу «Беркут» Ю. Синовичий.

Як зазначив головуєчий комісії заступник начальника обласної міліції В. Облещук, на базі ліквідованого спецпідрозділу буде створено окрему роту патрульно-постової служби при управлінні внутрішніх справ.

В структурі ГУМВС України в Дніпропетровській області після переатестації співробітників "Беркут" на охорону громадського порядку заступив новостворений "Спеціальний батальйон міліції".

В ГУМВС України в Донецькій області підрозділ міліції «Беркут» перетворено у «Спеціальний загін міліції особливого призначення».

В ГУМВС України в Одеській області на базі розформованого «Беркуту» створено Спеціальний батальйон міліції, які забезпечуватимуть охорону громадського порядку.

Верховна Рада Автономної Республіки Крим 1 березня 2014 року створила спецпідрозділ з охорони громадського порядку "Беркут", який підпорядковано виключно республіканській владі.

В умовах складних політичних, економічних і соціальних перетворень особливо гостро стоїть питання забезпечення надійного захисту здоров'я та життя громадян, збереження майна усіх видів власності від протиправних зазіхань.

Таким чином, діяльність спеціальних підрозділів міліції спрямовано на розв'язання відповідних завдань і виконання функцій, які стоять перед кожним із них. Така діяльність є однією з гарантій підтримання громадського порядку в Україні.

Сацюк О.Я.

курсант 3 курсу ФПФПВВ

ННІПФПМГБВВ НАВС

Науковий керівник:

Форостяний А.В.

підполковник міліції, кандидат юридичних наук, викладач кафедри кримінального процесу НАВС